

Pavliuk Alla, Rohach Oksana. Motivational Differences in Learning Foreign Languages. The article deals with the analysis of the main motivational factors that influence the ways of learning foreign languages. Taking into consideration modern processes of globalization, tendencies to the internationalization of business activities, scientific research, provision of educational services, cooperation in the spheres of culture and religion, foreign language acquisition plays one of the key roles in the development of the modern world. The main reasons for learning a foreign language are the following: school curriculum, personal growth and development, integration into the world community, cognition of a new culture, and foreign language for specific purposes (professional, academic and scientific). Motivation is one of the main factors of success that is why pupils/students who have a strong desire to learn a foreign language will learn it anyway. Scholars call motivation an inner driving force due to which students achieve their set goals: short-time goals and long-time goals. Long-time goals are connected with such desires as to get education, to be able to communicate with the members of a target foreign language community. Short-term goals can include such components as a desire to pass a final test, to finish a module or topic. Motivation can be divided into two categories: external which is connected with the factors outside a classroom, and internal which depends upon what is happening in the classroom. As a rule, external motivation is subdivided into integral (when students want to integrate into a cultural community of a target language) and instrumental (a target language is used as an instrument for achieving and fulfilling certain goals). A very powerful factor which influences a success of a student in a foreign language acquisition is his previous experience in learning a language. That is why if it was positive then it will enhance the achievement of an effective result. In this context a propaedeutic function of the Esperanto is very relevant. Its learning as the first foreign language does not only multiply the positive results of a foreign language acquisition but creates a positive attitude of students to a foreign language learning in general. A success in learning a foreign language depends on the relationships between a teacher and a student and the climate in the classroom, methods of teaching, correlation between the results and difficulties of the tasks.

Key words and phrases: motivation, motivational differences, foreign language, method of teaching, success.

УДК [378.016:811.111]:004

Вікторія Панченко

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ

Проблема оптимізації вивчення іноземної мови у вищих навчальних закладах шляхом застосування інноваційних технологій є надзвичайно актуальною і потребує нагального конструктивного вирішення. Розкрито зміст поняття *інновації* та *інноваційної технології*, подано їх характеристику та типи; проаналізовано найбільш продуктивні для вивчення англійської мови інноваційні технології; охарактеризовано інтерактивні методи навчання англійської мови студентів університету. Дослідження робить акцент на провідних компонентах змісту навчання англійської мови, на способах діяльності, тобто на навчанні різних видів мовленнєвої діяльності: говоріння, аудіювання, читання, письма. Наголошується, що інтерактивне навчання передбачає пізнання нового не від теорії до практики, а навпаки – від формування нового досвіду до його теоретичного осмислення через застосування, відійшовши від традиційної логіки навчального процесу. Узагальнено основні підходи до вирішення досліджуваної проблеми й окреслено шляхи її конструктивного вирішення.

Ключові слова: інновація, педагогічна технологія, інноваційні технології, інтерактивні технології, інтерактивні методи навчання, навчання англійської мови студентів університету.

Постановка наукової проблеми та її значення. На сучасному етапі побудови українського суспільства, що характеризується розвитком нових технологій, інтеграцією у світову систему вищої освіти, актуальними є інноваційний розвиток вищих навчальних закладів та активне впровадження сучасних інноваційних інформаційних і телекомунікаційних технологій у процес професійної підготовки майбутніх фахівців. Проблема особливо актуалізується, коли йдеться про вивчення іноземної мови, оскільки саме інноваційна освітня діяльність передбачає розвиток творчих можливостей особистості й стосується не лише і не стільки створення й поширення нових ідей, концепцій, теорій, а передбачає насамперед зміну у способі навчально-пізнавальної діяльності, у стилі мислення

усіх суб'єктів навчально-виховного процесу. Отже, проблема дослідження інноваційних змісту, форм і методів вивчення студентами університету іноземної (англійської) мови є надзвичайно важливою і такою, що потребує негайного її теоретико-прикладного конструктивного вирішення.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Питання використання інноваційних технологій в освітньому просторі не нове. Так, організаційно-методичне забезпечення інноваційних процесів в освіті досліджували М. Аузіна, І. Галиця, Б. Гречаник, І. Дичківська, Н. Буга, Д. Алфімов та ін. [1–3; 8]. Систематизації інновацій, їх сутнісно-структурному аналізу, оцінно-критеріальній характеристиці освітньо-інноваційної діяльності присвячено наукові доробки Л. Буркової, В. Кременя, Л. Штефан, Г. Сазоненко та ін. [4; 7]. Як зауважує С. Єрохін, інновації полягають в оволодінні всіма інструментами, які дає світовий освітній простір. І для цього, звичайно, необхідна участь насамперед викладачів у науково-дослідному процесі, занурення в світову наукову атмосферу [12].

Як стверджує М. Дмитриченко, сьогодні неможливо уявити освіту майбутніх українських фахівців без інноваційних технологій, без упровадження принципово нового підходу до інформатизації університету, який передбачає виконання таких складових: по-перше, інтеграції навчального закладу в світову інформаційну систему і, відповідно, продуктивної взаємодії з іншими вишами на рівні спільних освітніх програм; по-друге, інтенсифікації навчального процесу та активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів; і, по-третє, створення умов для широкого впровадження сучасних освітніх технологій у навчальний процес і підвищення ефективності управління якістю освіти [12].

Упровадження нових технологій дозволяє впевнено дивитися в завтрашній день, наголошує О. Яковлева [12]. Далі вчена зазначає, що інноваційні технології в освітньому процесі можна розглядати з двох позицій: перша – це використання їх у тій галузі знань, в якій студенти отримують освіту; друга – використання у процесі навчання [12]. Проблема застосування інноваційних технологій у процесі вивчення англійської мови відображена в працях Т. Решетник, М. Скуратівської, С. Сорокіної, К. Галацін, А. Хом'як та ін. [5; 6; 9; 11; 13].

Отже, аналіз педагогічної літератури свідчить про складність досліджуваної проблеми, про належний рівень її розробленості у педагогічній теорії та практиці. Однак, на нашу думку, недостатньо дослідженими є методичні аспекти застосування інноваційних технологій у навчальному процесі університету, зокрема при вивченні студентами іноземної (англійської) мови. Про це переконливо свідчать суперечності: між вимогами до сучасного фахівця стосовно сформованості його іншомовної компетентності та реальним її станом; між можливостями сучасного вищого навчального закладу і практикою оволодіння студентами іноземними мовами та ін. Тому *метою* нашої статті є аналіз інноваційних форм і методів навчання англійської мови студентів університету задля успішного вивчення студентами англійської мови. Вона здійснюється через виконання таких *завдань*: розкриття сутності інноваційної технології; визначення особливостей її застосування у навчанні англійської мови; аналіз найбільш дієвих інноваційних форм і методів, застосованих у процесі вивчення англійської мови в університеті.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування результатів дослідження. Тлумачні словники визначають поняття новації, або новатики як чогось нового (нової ідеї, моделі, програми, концепції, методу тощо); в той час як інновація – це впровадження цього нового у процес, освоєння цього нового, його реалізація. У свою чергу, технологія навчання визначається як послідовність дій педагога й студентів, при виконанні якої має бути досягнуто запланованого результату за умови врахування психо-фізіологічних, індивідуальних і вікових особливостей студентів та професійної майстерності педагога. Отже, інноваційні технології навчання – це такі технології, які, синтезуючись у процесі навчання, дають змогу підвищити ефективність навчання англійської мови, зробити навчальний процес більш активним, цікавим та різноманітним, що сприятиме покращенню освітнього рівня майбутніх фахівців [11; 13].

Аналіз психолого-педагогічної літератури дає підстави для твердження, що основними закономірностями впровадження інноваційних технологій навчання (зокрема англійської мови) є:

- 1) системне і планове введення інноваційних методів у навчальний процес;
- 2) інтеграція інноваційних методів з традиційними методами формування знань та з активною самостійною роботою студентів;
- 3) ґрунтовне оволодіння викладачами методикою комплексного застосування інноваційних методів;
- 4) переорієнтація мотивації навчання студентів на активне пізнання нового та самостійну роботу.

У контексті останнього твердження С. Єрохін заважує, що потрібно створювати інструментарій для самостійної роботи студента, надавати матеріали в паперовому та електронному вигляді, забезпечувати дистанційну допомогу викладачам. Електронні засоби комунікації, сучасні засоби навчання розмивають межі університету, студент отримує інформацію в зручному для нього вигляді [12].

Оскільки навчально-пізнавальна діяльність студентів на заняттях з англійської мови має здійснюватися в умовах активного сприйняття і відображення реальності, то найбільш продуктивними, як нами з'ясовано у ході дослідження, є інноваційні інтерактивні методи навчання, які й забезпечують інтерактивне навчання. Тобто таке навчання, яке, як зауважують О. Пометун і Л. Пироженко, створює комфортні умови для активного засвоєння навчального матеріалу, «за яких кожен, хто навчається, відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність» [10].

У дослідженні нами зроблено акцент на тому, що провідним компонентом змісту навчання англійської мови є не основи наук, а *способи діяльності*, тобто навчання різних видів мовленнєвої діяльності: *говоріння, аудіювання, читання, письма*. Інтерактивне ж навчання й передбачає пізнання нового не від теорії до практики, а навпаки – від формування нового досвіду до його теоретичного осмислення через застосування, відійшовши від традиційної логіки навчального процесу [5].

Інтерактивні технології навчання умовно можна поділити на чотири групи:

- 1) технології кооперативного, або групового навчання;
- 2) ігрові технології;
- 3) проблемні (дискусійні) технології;
- 4) навчання у парях (статичних, динамічних, варіаційних) [10].

У контексті нашого дослідження продуктивними виявилися напрацювання К. Галацін [5; 9], зокрема запропоновані й адаптовані нею до вивчення англійської мови такі варіанти організації роботи малих груп студентів, як: «Діалог» (спільний пошук малими групами узгодженого рішення); «Синтез думок» (передача одержаних однією групою студентів часткових результатів вирішення проблеми іншим групам); «Спільний проект» (завдання, які отримують малі групи, мають різне змістове навантаження й розкривають проблему з різних аспектів); «Пошук інформації» (тієї, що доповнює лекцію, семінар, виконання домашнього завдання); «Коло ідей» (вирішення проблемних питань, залучення всіх студентів до їх обговорення) та ін. [5].

У практичній діяльності зі студентами ми часто звертаємось до «Асоціативного куща», тобто вироблено певний алгоритм заняття з англійської мови, на якому:

- 1) конкретно, зазвичай одним словом, визначається тема, над якою працюватимуть студенти, наприклад, «Дозвілля»;
- 2) студенти активно згадують усе, що виникає в пам'яті стосовно цього слова (відпочинок, вистава, кіно, книга, театр, похід, спортивний майданчик і ін.);
- 3) викладач пропонує при потребі деякі опорні слова, взаємопов'язані, як гілки «куща», який поступово «розростається» за допомогою відповідей студентів.

Усе це вони записують на дошці та в робочих зошитах. Цей метод універсальний, оскільки збагачує словниковий запас студентів, тренує їх письмо. Застосовний для різних курсів і з різною англомовною підготовкою.

Продуктивним у вивченні англійської мови виявився також метод «мозкової атаки-каруселі». Викладач зі студентами обирає тему, яку можна поділити на підтеми, наприклад, «Освіта». Цю тему ми розділили на підтеми (дошкільна, шкільна, вища, професійна освіта), записавши їх назви на окремих аркушах. Студентська група, відповідно, поділена на підгрупи і кожній із них роздано аркуш із підтемою. Цей аркуш передається по колу від підгрупи до підгрупи, на ньому фіксуються відповіді на поставлені запитання з конкретної теми. Вправа продовжується доти, доки кожна група не дасть відповіді на всі запитання. Чітко визначається час відповідей. Закінчує група свій рух на аркуші, з якого й розпочинала вправу. Одержані матеріали узагальнюються, доповнюються, коректуються й вивчається дана тема. Цей метод також універсальний, активізує мислення, вчить працювати у групі, аналізувати, узагальнювати; збагачує словниковий запас, сприяє розвитку англомовного мовлення та грамотності письма.

Для студентів старших курсів конструктивним у вивченні англійської мови, зокрема розмовної, став метод «Мікрофон». Так, ми визначили тему «Моя країна – Україна», вибрали уявний мікрофон (наприклад, звичайна кулькова ручка). Насамперед викладач запропонував студентам сформулювати мету заняття англійською мовою (для прикладу, «сьогоднішнє заняття розширить мої знання про Україну» або ж «на сьогоднішньому занятті я розкажу про свою любов до України» тощо). Слово бере той, хто отримує уявний мікрофон. Студенти мають говорити чітко, швидко і по суті. Небажано коментувати та оцінювати слабкі відповіді. Одразу по закінченню викладач або ж хтось зі студентів мають виправити помилки.

Важливу роль у вивченні англійської мови відіграють також методи case study («підгрупи швидкого обговорення») з чотирьох-п'яти осіб, ділові та рольові ігри, імітаційні ситуації та ін.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Для підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців важливим є застосування у професійній підготовці інноваційних технологій. Особливо актуальне використання інноваційних, зокрема інтерактивних технологій у процесі навчання англійської мови у вищій школі. Сьогодні все частішими стають упровадження електронних систем управління, створення електронних бібліотек, архівів електронних документів. Налагоджується спілкування викладачів і студентів у режимі онлайн.

Нами виокремлено найбільш продуктивні інноваційні технології вивчення англійської мови:

- використання ділових ігор, проблемних ситуацій при проведенні занять;
- проведення тренінгових занять;
- застосування комп'ютерно-інформаційних методів навчання;
- розробка тестових завдань для поточного та підсумкового контролю знань студентів;
- розроблення програмових електронних підручників, посібників та методичних матеріалів.

Особливе значення у процесі вивчення англійської мови студентами університету нами відведено впровадженню інтерактивних методів навчання. Подальшого дослідження потребують методичні рекомендації щодо ефективного вивчення англійської мови студентами вишів.

Джерела та література

1. Алфімов Д. В. Інноваційна освітня система вищої школи: шляхи відродження / Д. В. Алфімов // Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : зб. наук. пр. / ред. кол. : Л. І. Даниленко та ін. – К. : Логос, 2000. – С. 158–160.

2. Аузіна М. О. Інноваційні процеси в освіті : навч. посіб. для студ. навч. закл. / М. О. Аузіна, А. М. Возіна ; Нац. банк України, Львів. банк. ін-т. – Л. : ЛБІ НБУ, 2003. – 103 с.
3. Буга Н. Ю. Становлення наукової та інноваційної діяльності у вищих навчальних закладах / Н. Ю. Буга, Т. О. Науменко // *Економіст*. – 2006. – № 9. – С. 60–64.
4. Буркова Л. В. Класифікація педагогічних інновацій як елемент механізму управління інноваційним процесом в освіті / Л. В. Буркова // *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи* : зб. наук. пр. / ред. кол. : Л. І. Даниленко та ін. – К. : Логос, 2000. – С. 231–238.
5. Галацін К. О. Умови формування комунікативної культури студентів вищих технічних навчальних закладів / К. О. Галацін // *Молодь і ринок* : щорічний наук.-пед. журн. – Дрогобич : РВВ «Коло», 2012. – № 7 (90). – С. 144–147.
6. Галиця І. Інноваційні механізми активізації педагогічного і наукового процесів / І. Галиця, О. Галиця // *Вища школа* : наук.-практ. вид. – 2011. – № 7/8. – С. 31–37.
7. Гречаник Б. В. Інноваційний потенціал вітчизняних ВНЗ: особливості та проблеми його формування / Б. В. Гречаник // *Інвестиції: практика та досвід*. – 2010. – № 11. – С. 24–27.
8. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. / І. М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 218 с.
9. Малашевська К. О. Експериментальна програма формування комунікативної культури майбутніх інженерів / К. О. Малашевська. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – 88 с.
10. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.С.К., 2002. – 135 с.
11. Решетнік Т. С. Інноваційні тенденції у методиці навчання іноземних мов [Електронний ресурс] / Т. С. Решетнік // *Вісник психології і педагогіки*. – 2014. – № 14. – Режим доступу : http://www.psyh.kiev.ua/Решетнік_Т.С._Інноваційні_тенденції_у_методиці_навчання_іноземних_мов
12. Інноваційний розвиток вищої школи: Україна – серед перших або відстаючих? // *Комсомольская правда в Україні* / Міжнар. наук.-техн. ун-т ім. акад. Ю. Бугая. – 2016. – № 232 (3932/25327). – Режим доступу : <http://www.istu.edu.ua/pro-mntu/publikaciji-v-zmi/innovaciinii-rozvitok-vishchoji-shkoli/>
13. Самсонова О. В. Упровадження інновацій в систему вищої освіти [Електронний ресурс] / О. В. Самсонова // *Інноваційні технології в навчальному процесі: шляхи оптимізації викладання дисциплін «Українська мова (за професійним спрямуванням)»* : матеріали дистанційної семінару-наради (17-27 квіт. 2012 р., м. Харків – м. Івано-Франківськ). – Х. : Вид-во НфаУ, 2012. – С. 61–67. – Режим доступу : www.ifnmu.edu.ua/images/stories/docs/statti_movoznavstvo/7.doc.

References

1. Alfimova, D. V. 2000. “Innovatsiina Osvitnia Systema Vyshchoi shkoly: Shliakhy Vidrozhennia”. In *Pedahohichni Innovatsii: Idei, Realii, Perspektyvy*, edited by L. I. Danylenko, et al., 158–160. Kyiv: Lohos.
2. Auzina, M. O., and Vozina, A. M. 2003. *Innovatsiini Protsesy v Osviti*. Lviv: Lvivskiyi Bankivskiyi Instytut, Natsionalnyi Bank Ukrainy.
3. Buha, N. Yu., and Naumenko, T. O. 2006. “Stanovlennia Naukovoї ta Innovatsiinoї Dіalnosti u Vyshchyykh Navchalnykh Zakladakh”. *Ekonomist* 9: 60–64.
4. Burkova, L. V. 2000. “Klasyfikatsiia Pedahohichnykh Innovatsii yak Element Mekhanizmu Upravlinnia Innovatsiynym Protsesom v Osviti”. In *Pedahohichni Innovatsii: Idei, Realii, Perspektyvy*, edited by L. I. Danylenko, et al., 231–238. Kyiv: Lohos.
5. Halatsyn, K. O. 2012. “Umovy Formuvannia Komunikatyvnoi Kultury Studentiv Vyshchyykh Tekhnichnykh Navchalnykh Zakladiv”. *Molod i Rynok* 7 (90): 144–147. Drohobych: RVV «Kolo».
6. Halytsia, Ihor, and Halytsia, Oleksander. 2011. “Innovatsiini Mekhanizmy Aktyvizatsii Pedahohichnoho i Naukovoho protsesiv”. *Vyshcha Shkola* 7/8: 31–37.
7. Hrechanyk, B. V. 2010. “Innovatsiinyi Potentsial Vitchyznianskykh Vyshchyykh Navchalnykh Zakladiv: Osoblyvosti ta Problemy Yoho Formuvannia”. *Investytsii: Praktyka ta Dosvid* 11: 24–27.
8. Dychkivska, I. M. 2004. *Innovatsiini Pedahohichni Tekhnolohii*. Kyiv: Akademydav.
9. Malashevskaya, K. O. 2009. *Eksperymentalna Prohrama Formuvannia Komunikatyvnoi Kultury Maibutnykh Inzheneriv*. Lutsk: Volynskiyi Natsionalnyi Universytet Imeni Lesi Ukrainky.
10. Pometun, O., and Pyrozhenko, L. 2002. *Interaktyvni Tekhnolohii Navchannia: Teoriia, Praktyka, Dosvid*. Kyiv: A.S.K.
11. Reshetnik, T. S. 2014. “Innovatsiini Tendentsii u Metodytsi Navchannia Inozemnykh Mov”. *Visnyk Psykholohii i Pedahohiky* 14. http://www.psyh.kiev.ua/Решетнік_Т.С._Інноваційні_тенденції_у_методиці_навчання_іноземних_мов.
12. 2016. “Innovatsiinyi Rozvytok Vyshchoi Shkoly: Ukraina – sered Pershykh abo Vidstaiuchykh?”. *Komsomolskaia Pravda v Ukraine*, 232. <http://www.istu.edu.ua/pro-mntu/publikaciji-v-zmi/innovaciinii-rozvitok-vishchoji-shkoli/>
13. Samsonova, O. V. 2012. “Uprovadzhennia Innovatsii v Systemu Vyshchchoi Osvity”. www.ifnmu.edu.ua/images/stories/docs/statti_movoznavstvo/7.doc.

Панченко Вікторія. Инновационные технологии обучения английскому языку студентов университета. Проблема оптимизации изучения иностранного языка в высших учебных заведениях путем применения инновационных технологий является чрезвычайно актуальной и требует неотложного конструктивного решения. Раскрыто содержание понятий *инновация, инновационная технология*, представлены их характеристики и типы; проанализированы наиболее продуктивные для изучения английского языка инновационные технологии; охарактеризованы интерактивные методы обучения английскому языку студентов университета. Исследование делает акцент на ведущих компонентах содержания изучения английского языка, на способах деятельности, а именно на изучении разных видов речевой деятельности: говорении, аудировании, чтении, письме. Отмечается, что интерактивное обучение предусматривает познание нового не от теории к практике, а наоборот – от формирования нового опыта к его теоретическому осмыслению через применение, отойдя от традиционной логики учебного процесса. Обобщены основные подходы к решению исследуемой проблемы и намечены пути ее конструктивного решения.

Ключевые слова: инновация, педагогическая технология, инновационные технологии, интерактивные технологии, интерактивные методы обучения, обучения английскому языку студентов университета.

Panchenko Viktoria. Innovative Technologies in Teaching English to University Students. The article considers the importance of the innovative technologies in foreign languages teaching process and proves that they are extremely relevant, facilitate the optimization of learning a foreign language and require overall constructive solution and implementation. In the focus of attention is the analysis of innovative forms and methods of teaching English to university students. The article contributes to understanding of the most important issues of the problem under consideration and offers insights into the essence of innovative technologies, laying emphasis on the definition of the peculiarities of implementing them into teaching and learning English at university. The author concentrates on the analysis of the most effective innovative forms and methods used in the process of studying English at the university. In the article the content of innovation and innovative technology notions are considered; the most important their characteristics and types are highlighted on the basis of the analysis and selection of the most productive of them for teaching English. The selected by the author interactive methods of teaching English to university students are described in the article. In the conclusions to the article the author suggests some effective ways and forms to ensure the constructive solution of the problem under discussion and to make it beneficial for teaching and learning English at university.

Key words: innovation, educational technology, innovative technology, interactive technology, interactive teaching methods, teaching English to students of universities.

УДК 811.112.2'37

*Людмила Пасик,
Лариса Рись*

ІМЕННИКОВІ КОМПОЗИТИ-МЕТАФОРИ ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД СЛОВОСКЛАДНОЇ НОМІНАЦІЇ

Розглядається малодосліджений вид іменникового словоскладання німецької мови – іменникові композити-метафори, які утворюються внаслідок взаємодії процесів словоскладання та метафоричного перенесення. Запропоновано визначення іменникових композитів-метафор, відмежовано їх від інших видів іменникового словоскладання, встановлено їхні різновиди залежно від метафоризації першого або другого складників чи всього композита в цілому. Проаналізовано відношення між безпосередніми складниками іменникових композитів-метафор та позначуванням поняттям, а також способи вербалізації асоціативного зв'язку між мислимим об'єктом та об'єктом, використаним для порівняння, у номінативній структурі іменникових композитів. Описано основні морфологічні словотвірні моделі іменникових композитів-метафор німецької мови, особливості їхньої семантики, розглянуто реалізацію номінативної, когнітивної та прагматичних функцій композитів-метафор. Проаналізований вид іменникових композитів слугує детальнішій класифікації видів іменникового словоскладання німецької мови. Наведені приклади свідчать, що описані моделі словоскладання є продуктивними словотвірними процесами в сучасній німецькій мові.

Ключові слова: іменниковий композит (ІК), іменниковий композит-метафора (ІКМ), перший безпосередній складник (ПБС), другий безпосередній складник (ДБС), метафора.